

የመጽሐፍ ቅዱስ ሥርዓተ ትምህርት ጥናት

በዶክተር ቻርልስ ሲ. ራይሪ

Dr. Charles C. Ryrie

ተርጓሚ ሲሳይ ደሳለኝ

ልዩ ረዳት

ትፍስህት ለማ

Published by

የላፕስሊ/ብሩክስ ፋውንዴሽን

LAPSLEY/BROOKS FOUNDATION

Dallas, Texas --- Addis Ababa

U.S.A.

Ethiopia

1995 - 1987

መብት በሕግ የተጠበቀ ነው

All Rights Reserved

1987 (1995 እ.አ.አ.)

ይህ መጽሐፍ የተተረጎመው፦

“A Survey of Bible Doctrine”

by Dr. Charles C. Ryrie

Copyright 1972

Moody Press

Chicago, Ill. U.S.A.

ከግሊሎ መጽሐፍ ሲሆን

የታተመውም በደራሲው ፈቃድ ነው።

የላፕሲ/ብሩክስ ፋውንዴሽን

ስልክ 201464 ፖስታ 41221

እዲስ አበባ ኢትዮጵያ

Publisher

Lapsley/Brooks Foundation

Dallas, Texas, U.S.A.

የመጽሐፍ ማውጫ

መቅደም -- የመጀመሪያው አስፈላጊ ነጥብ7

ምዕራፍ 1 -- መጽሐፍ ቅዱስ ስለ እግዚአብሔር ምን ይላል?

- ◆ እግዚአብሔር አለን?13
- ◆ እግዚአብሔር ራሱን እንዴት ገለጠ?17
- ◆ የእግዚአብሔር መለያዎች18
- ◆ እግዚአብሔር ራሱን ማን ብሎ ይጠራል?25
- ◆ ሥላሴ ማለት ምን ማለት ነው?29
- ◆ እግዚአብሔር አብ33
- ◆ የእግዚአብሔር ትምህርት ጠቃሚ ውጤቶች ሁለት
የማጠቃለያ አሳቦች34

ምዕራፍ 2 -- መጽሐፍ ቅዱስ በእግዚአብሔር እስትንፋስ
የተጻፈ ነውን?

- ◆ የመገለጥ ትርጉምና መንገዶች35
- ◆ “እስትንፋሱ-እግዚአብሔር” ማለት ምን ማለት ነው?37
- ◆ የትኞቹ ናቸው የመጽሐፍ ቅዱስ መጻሕፍት?41
- ◆ የአሁኑስ ትርጉም፣ ታማኝነት አለው?44
- ◆ መጽሐፍ ቅዱስን መረዳት46

ምዕራፍ 3 -- ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ

- ◆ የኢየሱስ ክርስቶስ አምላክነት49
- ◆ የክርስቶስ ሰብአዊነት53
- ◆ የክርስቶስ መለኮታዊና ሰብአዊነት ውህደት54
- ◆ የክርስቶስ ራሱን ባዶ ማድረግ [Kenosis/ኪኖሲስ]55
- ◆ ክርስቶስ ኃጢአት ሊያደርግ አለመቻሉ
[Impeccability/ኢምፔካቢሊቲ]56

◆ የክርስቶስ ምድራዊ ሕይወት	57
◆ የክርስቶስ ትንሣኤና ዕርገቱ	59
◆ የክርስቶስ የአሁን ዘመን አገልግሎት	62
◆ የወደፊቱ የክርስቶስ አገልግሎት	63

ምዕራፍ 4 -- መንፈስ ቅዱስ

◆ መንፈስ ቅዱስ አካል ነው??	65
◆ መንፈስ ቅዱስ አካል አይደለም የሚሉ ወገኖች አመለካከት	67
◆ መንፈስ ቅዱስ ፍጹም አምላክ ነው??	67
◆ የመንፈስ ቅዱስ ሥራ በብሉይ ኪዳን	70
◆ የመንፈስ ቅዱስ ሥራ በክርስቶስ ሕይወት	71
◆ የመንፈስ ቅዱስ ሥራ በደኅንነት ውስጥ	72
◆ የመንፈስ ቅዱስ ሥራ፣ በክርስቲያኑ ሕይወት	76
◆ የመንፈስ ቅዱስ የወደፊት ሥራ	83

ምዕራፍ 5 -- የመላእክት ዓለም (ሰይጣንና ጭፍራዎቹ የሆኑት አጋንንትን ጨምሮ)

◆ ስለ መላእክት ትምህርት	85
◆ ስለ ሰይጣን ትምህርት	88
◆ ስለ አጋንንት ትምህርት	91

ምዕራፍ 6 -- የሰው ተፈጥሮ

◆ የሰው ባሕርይ	95
◆ የሰው ውድቀት	102
◆ የሰው ኃጢአት	104

ምዕራፍ 7 -- የክርስቶስ አዳኝነት

◆ ምርጫ ምንን ያካትታል?	109
◆ የክርስቶስ ሞት	112
◆ በክርስቶስ ሞት የተገኙ አንዳንድ ጥቅሞች	119
◆ የአማኙ ዋስትና	122
◆ የደኅንነት ቃላት	125

ምዕራፍ 8 -- ቤተ ክርስቲያን ምንድን ናት?

- ◆ ቤተ ክርስቲያን በሚለው ፅንሰ እሳብ ውስጥ የሚካተተው ምንድነው 131
- ◆ አጥቢያ ቤተ ክርስቲያን 132
- ◆ ዓለም-አቀፋዊት ቤተ ክርስቲያን 145

ምዕራፍ 9 -- ወደፊት ምን ይሆናል?

- ◆ ስለ ወደፊቱ ጊዜ ያሉ መሠረታዊ አመለካከቶች 149
- ◆ የፍዳው ዘመን [Tribulation] 160
- ◆ የሺህ ዓመት ግዛት 162
- ◆ የዘመኑ መጨረሻ 165
- ◆ የወደፊቱ ፍርድ 166
- ◆ ትንማኔዎች 169
- ◆ መንግሥተ ሰማያትና የቅጣት ስፍራ 170

መረጃዎች

- ◆ የጥቅስ ምንጮች 173
- ◆ ዋቢ መጻሕፍት 175
- ◆ የእንግሊዝኛ ቃላት ዝርዝር 176
- ◆ የአርእስቶች ማውጫ 180
- ◆ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶች ማውጫ 183

ማሳሰቢያ

- ◆ የመጽሐፉ ተርጓሚ በዚህ ጽሑፍ ውስጥ አንዳንድ ክፍሎችን ግልጥ ለማድረግ ሲል በደራሲው ፈቃድ አንዳንድ ማብራሪያዎችን ጨምሯል።
- ◆ የተጠቀሱት ጊዜያት የተመለከቱት በአውሮፓውያን ዘመን አቆጣጠር ነው።
- ◆ “መጽሐፍ ቅዱስ” እና “ቅዱሳን መጻሕፍት” የሚሉትን ቃላት በማፈራረቅ ተጠቅመንባቸዋል። የሚያካትቱትም የብሉይ ኪዳንን ሠላሳ ዘጠኝ መጻሕፍትና በአዲስ ኪዳን ውስጥ የሚገኙትን ሃያ ሰባት መጻሕፍት ነው።
- ◆ በዚህ መጽሐፍ፣ ከመዝሙረ ዳዊት ከምዕራፍ 10-146 ውስጥ የተጠቀሱ ጥቅሶች ሁሉ ከድሮው (1954 ዓ.ም.) መጽሐፍ ቅዱስ በቅንፍ የተጠቀሱትን ምዕራፎች ያመለክታሉ።
- ◆ በዚህ መጽሐፍ ውስጥ የተጠቀሱት የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶች በሙሉ ከሚገኙበት የገጽ ቁጥር ጋር በዚህ መጽሐፍ መጨረሻ በ“ጥቅስ ማውጫ” ላይ ቀርበዋል።

እንዲሁም በመጽሐፉ ውስጥ ማብራሪያ የተሰጠባቸው አርእስቶች በመጽሐፉ ውስጥ ከሚገኙበት ቦታ ጋር በ“አርእስቶች ማውጫ” ላይ ይገኛሉ።

የመጽሐፍ ቅዱስ ተማሪዎች እነዚህ ሁለት ማውጫዎች ለጥናታቸው ጠቃሚ ሆነው ያገኟቸዋል ብለን እናምናለን።
- ◆ ተጨማሪ ጥናት ለማድረግ የሚፈልጉ ሰዎችን ለመርዳት ሲባል አንዳንድ ስዎችና አገላለጦች በጽሑፉ ለመጀመሪያ ጊዜ በተከሰቱ ወቅት በእንግሊዝኛ በቅንፍ ተመልክተዋል። አስፈላጊ ሆኖ በተገኘ ጊዜም የቃላቱ የአማርኛ አነባበብ በቅንፉ ውስጥ ታክሏል። የሁሉም ቃላት ዝርዝር በፊደል ቅደም ተከተል በመጽሐፉ መጨረሻ ይገኛል።

የመጀመሪያው አስፈላጊ ነጥብ

ይህ ጽሑፍ የሚያወሳው መጽሐፍ ቅዱስ ስለሚያስተምራቸው ነገሮች ነው። ሌላ ለየት ስያሜ በመስጠት “የሚያስፈልገን እውቀት”፣ ወይም “ለዘመኑ የሚያስፈልግ እውነት” በማለት ልንሰይመው እንችል ነበር። ግን ለምን? ጽሑፉን በይዘቱ መሠረት ተገቢ ስም እንሰጠውና፣ የመጽሐፍ ቅዱስን ትምህርት ለመገንዘብ የሚረዳ መጽሐፍ ነው እንበለው።

አንዳንዶች ለዚህ ከሺህ ዓመታት በፊት ይኖሩ የነበሩ ሰዎች አሳብን ለያዘ “ዘመን ያለፈበት” መጽሐፍ ይቅርታ መጠየቅ አስፈላጊ ነው ብለው ያስቡ ይሆናል። ይሁን እንጂ “የካንት [Kant] ትምህርትን” ወይም “የቻርልስ ዳርዊን [Charles Darwin] አሳቦችን” የሚገልጡና የሚያብራሩ መጽሐፍት አሉን። ታዲያ ከካንትም ሆነ ከዳርዊንም ዘመን በፊት ስለነበረው መጽሐፍ በማስተማራችን ለምን ይቅርታ እንጠይቃለን? ከየትኛውም መጽሐፍ በላይ በብዛት ታትም ስለተሠራጨውና ጊዜ ስለማይሽረው መጽሐፍ መዘገባችን ለምን ቅር ያሰኛል? ዛሬ ኮሌጆቻችንና ዩኒቨርሲቲዎቻችን ስለ ሥነ-አእምሮ፣ ስለ ማኅበራዊ ኑሮ፣ ስለማስተማር ዘዴዎችና ስለመሳሰሉት ኮርስ መስጠት ተገቢና ጠቃሚ እንደሆነ ያስገነዝባሉ። ይሁን እንጂ እነዚህ የትምህርት መስኮች ሁሉ ከሰው ልጅ ታሪክ አንጻር ሲታዩ ዘግይተው የመጡ ናቸው። ስለዚህ ከማንኛውም የትምህርት መስክ ይልቅ፣ የጊዜን ፈተና ያለፈውን መጽሐፍ ቅዱስ ማጥናት ለምን የሚያሳፍር ይሆናል?

ይህን መጽሐፍ ለማንበብ ሲዘጋጁ ዘመን ስላለፈበት ወይም ከጥቂት ጊዜ በኋላ ውድቅ ስለሚሆነው ትምህርት ለማጥናት የተነሳሱ ይመስልዎ ይሆን? መጽሐፍ ቅዱስን ማጥናት ጊዜ ማባከን ነው ብለው የሚያስቡና ዘመኑ ያለፈበት በመሆኑም ከሌላ እንደሚያሻው የሚያምኑ አሉ። እንዲህ የሚያስብ ሰው የሚያስፈልገው ወደ እስራኤል በመሄድ የአገሪቱ መሪዎች ከመጽሐፍ ቅዱስ ትንቢቶች በመጥቀስ የሚሰጧቸው መመሪያዎች ምን ያህል ተፈጻሚነት እንዳገኙ በዓይኑ አይቶ መመለከር ይሆናል። “ሪደርስ ዳይጀስት” [Reader’s Digest] የተባለው መጽሔት እንኳን በነሐሴ 1966 (እ.አ.አ.) ባወጣው እትም ላይ “ዘመን የማይሽረው የመጽሐፍ ቅዱስ ጠልቆ የመግባት ችሎታ” በሚል ርእስ ያሰፈረውን ጽሑፍ መመልከቱ ሌላ በቂ ግንዛቤ ሊያስጨብጥ ይችላል። በጣም የሚያስደንቀው ሌላ ነገር ደግሞ፣ እያሌ ሰዎች ብዙ ጊዜ ከማይጠበቅ የሕይወት አቅጣጫ ወደ መጽሐፍ ቅዱስ እውነት በመመለስ ላይ መሆናቸው ነው። ስለዚህ መጽሐፍ ቅዱስን ማጥናት ለዚህ ዘመን እጅግ ወቅታዊና ተገቢ ይሆናል።

በዚህ ምዕራፍ ርእስ እንደተጠቀሰው፡ አንባቢያን ልናውቀው የሚገባን “የመጀመሪያ አስፈላጊ ነጥብ” ወይም ፍሬ አሳብ፤ እነሆ እንደሚከተለው ቀርቧል። ማንኛውም ሰው ለሚያስበውም ሆነ ለሚያደርገው ነገር ሁሉ፤ የሥልጣን መሠረት አለው። አንዳንድ ጊዜ ይህ ሥልጣን ውስብስብ ነው፤ ምክንያቱም የሥልጣን ምንጮች የተለያዩ ከመሆናቸውም በላይ ሰዎች የሥልጣን መሠረት እንዳላቸው ከቶውኑ ባለመረዳታቸው ነው። ይሁን እንጂ ማንኛውም ሰው የሥልጣን መሠረት አለው።

ለማስረጃ ያህል ጥቂቶችን እንጥቀስ፡- ከክርስትና እምነት ውጭ ከሆኑት ሃይማኖቶች እንደ ሂንዱዝም ወይም እስልምና ተከታይ የሆነ ሰው የነዚህን ሃይማኖቶች ትምህርትና መጻሕፍቶቻቸውን ይቀበላል። እውነተኛ ተከታይ እስከሆነም ድረስ ራሱን ለትምህርቱ ተገዢ ያደርጋል። በመሆኑም እንዲህ ዓይነቱ ሰው ክርስትናን ይቃወማል። ምክንያቱም ክርስትና፣ አማኑ የሥልጣን ምንጩ አድርጎ ከተቀበለው ትምህርት ጋር አይጣጣምለትም።

ከህዲ [Atheist/ኤቲይስት] የሆነ ሰው እግዚአብሔር የለም ይላል። ከዚህም የተነሳ መለኮታዊ ከሆነ ኃይል የሚመነጭ ምንም ዓይነት ተአምር ወይም መገለጥ ይኖራል ብሎ አይጠብቅም። ለሕይወቱም መመሪያ ሌላ ውጫዊ ባለሥልጣን አይሻም። መሠረታዊ እምነቱ የተሳሳተ ከሆነ ጠቅላላ የትምህርተ-መለኮቱ አሠራር መለወጥ አለበት።

“አግኖስቲሲዝም” [Agnosticism] የተሰኘው የፍልስፍና ዘርፍም ቢሆን የሚከተለው መስመር ከዚህ ከታወቀው የክህደት ትምህርት [Atheism/ኤቲይዝም] ጋር የሚቀራረብ ነው። እንደ ኤቲይዝም በደፈናውና በድፍረት እግዚአብሔር የለም ሳይል፤ ለዘብና ለሰለስ ብሎ እግዚአብሔር መኖሩን ማንም ሊያውቅ አይችልም ይላል። ይህ ነው አግኖስቲክሳውያን [Agnostics/አግኖስቲክስ] የሚመሩበት የእምነት አቅጣጫ። ይህ የእምነት መሠረት በሰው ልጅ የማወቅ ክህሎት የሚፈርስ ቢሆንም፤ አግኖሳዊው ግን እንደ መሰሉኹ ማወቅ አይቻልም ይላል።

በምንኖርበት ዘመን፣ ነገሮችን ሁሉ ጥቁርና ነጭ ብሎ በቀላሉ መለየት ያስቸግራል። ስለሆነም የሥነ-መለኮት አመለካከቶችን በማያሻማ አኳኋን መመደቡ ቀላል አይደለም። ለምሳሌ፡- “ኒዮ-ኦርቶዶክሲ” [Neo-orthodoxy] የተባለው እምነት የሥልጣን ምንጩ ክርስቶስ እንደሆነ ይገልጣል። ይህም ትምህርቱን ጠልቀን እስከምንመረምረውና መሠረታዊ አሳቡ ምን እንደሆነ እስከምናውቅ ድረስ መልካም ይመስላል። ይሁን እንጂ “ባርቲያን” [Barthian] የተባለውን (ከዚሁ የእምነት ዘርፍ) እምነት ስንመለከት የሥልጣን ምንጩ ክርስቶስ እንጂ መጽሐፍ ቅዱስ አይደለም።

ምክንያቱም መጽሐፍ ቅዱስ የተሳሳተ ነው ይላል። መጽሐፍ ቅዱስ የተሳሳተ ከሆነ (ስለ ክርስቶስ የሚያስረዳን ብቸኛ መጽሐፍ ነውና) እምነታችንን መሠረት በማድረግ በዘፈቀደ ሥልጣን እንዲኖረው ካላደረግን፣ ክርስቶስ እንዴት ባለሥልጣን ይሆናል? በዚህ በተዳቀለ አስተሳሰብ ሳቢያ የባርቲያን እምነትና ስብከት እውነት ይምሰል እንጂ ልብ ብሎ ላጤነው ግን ለዘብተኞች [Liberals/ሊበራሎች] ለዘመናት ሲያስተምሩት ከነበረው እምነት እምብዛም አይለይ።

የለዘብተኝነት እምነት [Liberalism/ሊበራሊዝም] የሥልጣን ምንጩ ሰው ራሱ፣ በተለይም የአስተሳሰብ ችሎታው ነው። ለዘብተኛ ለሆነ ሰው፣ መጽሐፍ ቅዱስ የሰው የአስተሳሰብ ውጤት ሲሆን፣ ይዘቱም ሰው ስለ እግዚአብሔር፣ ስለዚች ዓለምና ስለ ራሱ ያለው አስተሳሰብ ውጤት ብቻ መሆኑን ይገልጣል። በአጭሩ ለዘብተኝነት፣ መጽሐፍ ቅዱስ የሰውን ሃይማኖታዊ እምነት ታሪካዊ እድገት የሚያሳይ ይሁን እንጂ የመለኮት ተሳትፎ ሳይኖርበት የተጻፈ ነው ሲል ያስተምራል። ከዚህም በመነሳት፣ ሞራል የሰው አእምሮ ውጤት ነው ከሚለው መደምደሚያ ይደርሳል። ምንም እንኳን ለዘብተኞች በታሪክ ክንበሩ ታላላቅ ሰዎችና ከኢየሱስ ትምህርቶች የወሰዷቸው የሥነ-ምግባር መመሪያዎች ቢኖሯቸው፣ መሠረታዊ አሳባቸው ግን ማንኛውም ሰው የራሱን ሕይወት መመሪያ ደንቦች ሊደነግግ ይችላል የሚል ነው።

በሌላ መልኩም “እግዚአብሔር ሞቷል” የሚለው ፍልስፍና ዘርፍ ተከታዮች የሚያስራጩት ትምህርት ከለዘብተኞች እምብዛም የተለየ አይደለም። እነዚህ ሥነ-መለኮታዊያን በትምህርታቸው የኢየሱስን ስም ለይስሙላ ያህል ቢጠቅሱም፣ የሥነ-ምግባሩ ወሳኝ ያው ግለሰቡና ኅብረተሰቡ ነው ከማለት አይርቁም። እግዚአብሔር በሰዎች አስተሳሰብና ሕይወት ውስጥ እንደገና እንዲገለጥ ከተፈለገ፣ ለተወሰነ ጊዜም ቢሆን እንደሞተ ቆጥረን ልንረሳውና ስለ እርሱም መነጋገር ልናቆም ይገባል በማለት ያስተምራሉ። ይህም ተደርጎ ቢገለጥ እንኳን መጠሪያው ወደፊት በሚደረስበት ሌላ ስም ይሆናል ይላሉ። ስለዚህ በነሱ አባባል ከሃይማኖት ለሚገኝ ሥልጣን ምንጩ የሰው አእምሮ ነው። ይህ ዘመን አመጣሽ ትምህርት ከአዝጋሚ ለውጥ [Evolution/ኢቮሎሽን] እምነት ጋር ተዳምሮ ሰብአዊውን መሠረት ያጠናክረዋል።

በክርስትና የሥነ-መለኮት ትምህርት ዙሪያ ደግሞ በቅድሚያ ካቶሊኮችን ብንመለከት፣ የሮምን ቤተ ክርስቲያን የሥልጣን ምንጭ አድርገው እንደሚቀበሉ እንረዳለን። በመጽሐፍ ቅዱስ ቢያምኑም፣ ቃሉን የመተርጎሙ ሥልጣን የቤተ ክርስቲያኒቱ ነው ይላሉ። ስለዚህ ለነሱ የሮም ቤተ ክርስቲያን የመጨረሻዋ ባለሥልጣን ስትሆን፣ የምታስተላልፈው ትእዛዝ ሁሉ ተፈጻሚነት አለው።

የወንጌላውያን ክርስቲያኖች የሥልጣን መሠረት ግን፤ በእግዚአብሔር መለኮታዊ መገለጥ ላይ ያተኩራል። ለምን በመጽሐፍ ቅዱስ ላይ ተመሥርቷል አላለም ብላችሁ ትገረሙ ይሆናል። እግዚአብሔር እራሱን በተለያዩ መልክና ሁኔታ ገልጧል። ስለዚህ መጽሐፍ ቅዱስ የእግዚአብሔር መለኮታዊ መገለጥ አንዱ ክፍል ሆኖ ይጠቃለላል። እነዚህ ሁሉ ለክርስቲያን የሥልጣን ምንጮቹ ናቸው። እግዚአብሔር በሥነ-ፍጥረት፤ በታሪክ ውስጥና በተለያዩ ሁኔታዎች፤ ለምሳሌ በምሕረት ሥራው፤ በተአምራት፤ ለነቢያት በሰጠው ትንቢትና ባሳየው ራዕይ ወዘተ. ራሱን ገልጧል። ከሁሉም ሌላ እግዚአብሔር ራሱን በክርስቶስና በቃሉ ነው የገለጠው። ሥነ-ፍጥረት ስለ እግዚአብሔር የተወሰነ ነገር ይነግረናል፤ ግን ሁሉንም አይሆንም። እንደዚሁም የዚህ መጽሐፍ ዓላማ አይደለም እንጂ፤ ታሪክን በክርስቲና መስፈርት አንጻር ማጥናት እጅግ ጠቃሚ ነው። ያም ሆኖ ስለ ክርስቶስ የምናውቀው ከመጽሐፍ ቅዱስ በምናገኘው እውነት ነው። የእግዚአብሔር መለኮታዊ መገለጥ የሆነውን መጽሐፍ ቅዱስ ማጥናት ክርስቲያን ያለውን የሥልጣን መሠረት እውቀት ለመረዳት ወሳኝ ነው።

እስካሁን የሥልጣን መሠረታቸውን የቃኘው የተለያዩ ሃይማኖቶች፤ ጥልቅ እምነት አላቸው። ስለዚህ ክርስቲያንም “ይህ ነው የማምነው” የሚለው ነገር ሊኖረው ይገባል። ታዲያ አንድ ሰው ስለ እምነቱ ሲያጠና እግዚአብሔር በሰጠው አእምሮ መጠቀም ይገባዋል። የመጽሐፍ ቅዱስን ትምህርት ዋና ዋና አሳቦች መረዳቱ ቀላል ይምሰል እንጂ እውነቱ ግን የተለየ ነው፤ ትምህርቱን ለመረዳት ጥልቅና ሰፊ ምርምርን ይጠይቃል። በመሆኑም ትኩረታችን በመጽሐፍ ቅዱስ በሚገኘው የሥልጣን መሠረት ክልል ላይ መሆን ይገባዋል። አንድ ሰው የመጽሐፍ ቅዱስን እውነት ያለ ጥናትና ምርምር ሊቀበል የሚችል ከመሰለው ተሳስቷል። እርግጥ የመጽሐፍ ቅዱስን እውነት በሙሉ ለመረዳት የግሪክን፤ የዕብራይስጥንና ሌሎቹን የሴማዊያን ቋንቋዎች ማወቅና ማጥናትን ይጠይቅ ይሆናል። እንዲሁም ከዚህ በፊት የነበረውንና አሁን ያለውን የሥነ-መለኮት ትምህርት ይዘት፤ የቤተ ክርስቲያንን ታሪክና ሌሎችንም ትምህርቶች ጠንቅቆ ማወቅን ይጠይቃል። ከዚህም ሌላ አመለካከታችንን በማስፋት፤ ቀደም ሲል ያልተገነዘብናቸውን እውነቶች እንድንረዳ የእግዚአብሔር እርዳታ ያሻናል። ቃሉ አዲስ የእውቀት ውጋጋን ስለሚፈነጥቅልን ስለ ዓለምም ሆነ ስለ ራሳችን ያለን ግምት ይለወጣል። ሕይወታችንም ትርጉም ያለው ይሆናል።

ምናልባት እስከ አሁን የተነጋገርንበት መሠረተ አሳብ ከጥርጣሬ ላይ የጣለው ሰው ቢኖር ይህን መጽሐፍ ማንበብና ማጥናቱን እንዲገፋበት እናሳስባለን። ፍርድ ከመስጠት በፊት መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ራሱ የሚለውን

ማወቅ አይቻልም? በመጀመሪያ ከምስክሮች ሳይለሙ ቀና ፍርድ መስጠት አይቻልም። ስለዚህ ስለ ሥልጣን መሠረት ያለዎት እምነት ባይጠነከር እንኳን፤ ለምን መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ራሱ የሚለውን አያጤኑም?

በእንደዚህ ዓይነት አነስተኛ መጽሐፍ አንድን ትምህርተ-መለኮት ለመደገፍ ማስረጃ የሚሆኑ ጥቅሶችን ሁሉ ማስፈር አይቻልም። ስለሆነም ብዙዎቹን ጥቅሶች አንባቢው ከመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ከሚያገኛቸው ሌሎች ማስረጃዎች ጋር ሊያገናዝባቸው ይገባል። ስለ ሥነ-መለኮት ትምህርት የተጻፉ አንዳንድ መጻሕፍት በጣም ብዙ ጥቅሶችን ይደረድራሉ። ይህ ስሕተት አይደለም። ቢያንስ ነጥቡን የሚደግፉ ብዙ ጥቅሶች እንዳሉ ያሳያል። ነገር ግን አንባቢው በዚህ ረጅም ዝርዝር ተሰላችሁ አንዱንም ሳይመለከት ያልፋል። ለዚህ ሲባል በዚህ መጽሐፍ የተመለከቱት ጥቅሶች የተወሰኑ ናቸው። የተዘረዘሩትም በጠቃሚነታቸው ቅደም ተከተል ነው። መጽሐፍ ቅዱስ በርግጥ ስለ እነዚህም ሆነ ስለ ሌሎች የተለያዩ ጥቅሶች ያስተምራል? ብለው ለማረጋገጥ ሲሉ እንደሚመለከቷቸው ተስፋ አደርጋለሁ።

ወደዚህ ጥናት ከመግባትዎ በፊት ማበረታቻ የሚሆን ቃል ይሄውልዎ! መጽሐፍ ቅዱስ የሚያስተምረውን ሁሉ እንዲረዱ የእግዚአብሔር ዕቅድ እንደሆነ ይወቁ። ይህ ማለት ግን መጽሐፉን አንድ ጊዜ፤ ከዚያም አልፎ በሕይወትዎ ዘመን ሁሉ በማንበብ እውነቱን ሁሉ ይጨብጣሉ ማለት አይደለም። ነገር ግን ብዙ ሊማሩና ሊያውቁ እንደሚችሉ እርግጠኛ ይሁኑ። እግዚአብሔር ሊገባን በሚችል ቋንቋ ነው የሚናገረን። ከዚህ ግንዛቤ በመነሳት እርሱ የሚናገረው ሁሉ እርግጥ እንደሆነ ይመኑ። ያልተረዱት ነገር ቢገጥምዎ ደጋግመው ይመልከቱት። እንዲሁም፤ መንፈስ ቅዱስ እውነቱን ሁሉ በመግለጥ እንደሚረዳዎ የተሰጠዎትን የተስፋ ቃል ያስታውሱ (ዮሐ. 16:13፤ 1ኛ ቆሮ. 2:12)።